

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Географічний факультет
(назва інституту/факультету)
Кафедра географії та менеджменту туризму
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Геоекологічна експертиза в рекреаційно-туристичному
природокористуванні
вибіркова

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм і туроперейтинг
(назва програми)

Спеціальність 242 "Туризм і рекреація"
(вказати: код, назва)

Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Факультет Географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник: проф. Кілінська Клавдія Йосифівна, професор кафедри географії та менеджменту туризму, д.геогр.н.
(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача:
[http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/02personnel&data\[6678\]\[caf_pers_id\]=2073&commands\[6678\]=item](http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/02personnel&data[6678][caf_pers_id]=2073&commands[6678]=item)

Контактний тел.: 0503742512

E-mail: k.kilinska@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=4221>

Консультації за графіком консультацій викладачів на сайті:
<http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/07navchproc>

1. Мета навчальної дисципліни полягає проведенні аналізу теоретико-методологічних засад геоecологічної експертизи, окресленні основних підходів до її вивчення, виявленні основних процесів природокористування, у тому числі рекреаційно-туристичного.

Пререквізити. Ефективність засвоєння курсу підвищує вивчення таких навчальних дисциплін, як «Туристичне країнознавство (Україна)», «Антропогенні аспекти туристики і рекреації», «Прогнозування рекреаційно-туристичного природокористування у регіонах світу», «Географія сфери обслуговування».

2. Результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має поглибити такі **компетентності**:

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК10. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій для організації окремих видів і форм туризму.

Програмні результати навчання:

РН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проектувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

РН 15. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій для організації окремих видів і форм туризму.

Студенти також мають:

Знати: об'єкт вивчення, роль та значення геоecологічної експертизи у сучасних умовах інтенсивного рекреаційно-туристичного природокористування. Предмет вивчення – географічна експертиза процесів використання природних умов і природних ресурсів людиною у процесі рекреаційно-туристичної діяльності.

Вміти: самостійно аналізувати законодавчі документи і на цій основі визначати ступінь зміни території у процесі рекреаційно-туристичного природокористування. У процесі вивчення предмету набути навичок експерта, який проводить моніторинг окремих ситуацій. При цьому керуватися сучасними методами дослідження, такими як: *а) загальнонаукові* (ретроспективний, структурно-системний, системно-структурний), *б) дисциплінарні* (аналіз літературних джерел, просторовий аналіз, картографічний, статистичний, польових фізико-географічних досліджень, ландшафтного картографування та фізико-географічного районування), *в) міждисциплінарні* (геохімічний, геофізичний прогнозування), ін., використовувати матеріали Державного комітету статистики України, щорічників „Довкілля України”, фондові джерела Державного архіву України, нормативно-правові документи.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни												
<i>«Геоecологічна експертиза в рекреаційно-туристичному природокористуванні»</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсум. контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	6,0	180	2	28	14	-	-	138	-	залік

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Предмет, об'єкт і завдання курсу «Геоекологічна експертиза у рекреаційно-туристичному природокористуванні»						
Тема 1. Теоретико-методичні аспекти геоекологічної експертизи: вітчизняний та зарубіжний досвід.	12	2	-	-	-	10
Тема 2. Геоекологічна експертиза: структура та зміст.	19	2	2	-	-	15
Тема 3. Процедура, методи, результати геоекологічної експертизи проєктів природокористування.	14	2		-	-	12
Тема 4. Історичний аналіз становлення геоекологічної експертизи в Україні та світі.	19	4	2	-	-	13
Тема 5. Світовий досвід проведення геоекологічної експертизи.	16	4	2	-	-	10
Модуль контроль	5	-	-	-	-	5
Разом: Модуль 1	85	14	6	-	-	65
Змістовий модуль 2. Основи рекреаційно-туристичного природокористування. Екологічний аудит та геоекологічна безпека.						
Тема 6. Рекреаційно-туристичне природокористування та геоекологічна експертиза.	21	4	2	-	-	15
Тема 7. Геоекологічна експертиза планів і проєктів рекреаційно-туристичного природокористування.	19	2	2	-	-	15
Тема 8. Основна домінанта рекреаційно-туристичного природокористування.	21	4	2	-	-	15
Тема 9. Механізми стимулювання рекреаційно-туристичного природокористування.	15	2	-			13
Тема 10. Екологічний аудит та геоекологічна безпека.	12	2	-			10
Модуль контроль	7	-	2	-	-	5
Разом: Модуль 2	95	14	8	-	-	73
<i>Усього годин</i>	<i>180</i>	<i>28</i>	<i>14</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>138</i>

3.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Геоекологічна експертиза: сутність та структура.	3	10
2	Рекреаційно-туристичне природокористування.	2	10
3	Модуль контроль.	2	10
4	Геоекологічна експертиза рекреаційно-туристичного природокористування в Україні: сучасний стан та проблемні питання.	3	10
5	Геоекологічна експертиза рекреаційно-туристичного природокористування в одній з областей Карпато-Подільського регіону України.	2	10
6	Модуль контроль.	2	10
Всього		14	60

3.4. Самостійна робота*

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи геоecологічної експертизи	5
2	Законодавство України в галузі геоecологічної експертизи	5
3	Процедура геоecологічної експертизи	5
4	Геоecологічна експертиза: мета і завдання	5
5	Експертиза проєктів природокористування	5
6	Основні аспекти географічної експертизи	5
7	Державна геоecологічна експертиза	5
8	Геоecологічна експертиза та прогноз	5
9	Геоecологічна експертиза та галузеве проєктування	5
10	Геоecологічна експертиза Львівської області	5
11	Геоecологічна експертиза Закарпатської області	5
12	Геоecологічна експертиза Івано-Франківської області	5
13	Геоecологічна експертиза Чернівецької області	10
14	Екологічна експертиза Тернопільської області	5
15	Геоecологічна експертиза Хмельницької області	5
16	Геоecологічна експертиза Вінницької області	5
17	Економічні механізми природоохоронної діяльності	5
18	Екологічний аудит	5
19	Міжнародне співробітництво у галузі охорони довкілля	8
20	Європейська та євроатлантична інтеграція	5
21	Геоecологічна безпека	5
22	Теоретичні підходи до визначення рекреаційно-туристичного природокористування	5
23	Природні, соціально-економічні та історико-культурні ресурси та об'єкти рекреаційно-туристичного природокористування	5
24	Геоecологічна експертиза природних рекреаційно-туристичних ресурсів	5
25	Геоecологічна експертиза інфраструктурних рекреаційно-туристичних ресурсів	5
26	Геоecологічна експертиза соціально-економічних рекреаційно-туристичних ресурсів	5
Всього		138

*Оцінка самостійної роботи входить до тематичного і підсумкового контролю.

4. Методи навчання

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- лекція, аналіз, пояснення, проблемна ситуація, консультація;
- дискусія;
- презентації, відеоматеріали;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (Moodle, Google Meet);
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, які варто визначати за допомогою числової (відсоткової) шкали оцінювання знань і трансформувати в оцінку використовуваної

рейтингової шкали у кількості балів, що виділяються для кожного запланованого результату навчання навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити >>>](#)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- стандартизовані тести;
- контрольні роботи;
- усне опитування;
- захист і презентація результатів виконаних практичних завдань (наскрізні проєкти; індивідуальні та командні проєкти; дослідницько-творчі та ін.);
- доповідь із презентацією з теоретичних питань.

7. Форми поточного і підсумкового контролю та оцінювання

Форми поточного контролю:

- усна (відповідь студента по теорії щодо виконання практичних завдань);
- захист і презентації результатів виконаних практичних завдань;
- письмова (тестування);

Форма підсумкового контролю: залік (тестування).

Поточний контроль здійснюється під час практичних/семінарських занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (наскрізні проєкти; індивідуальні та командні проєкти; дослідницько-творчі роботи, презентації чи тематичні тестування). Кількість передбачених балів за різні види робіт також зазначені у силабусі та в системі дистанційного навчання Moodle, куди студенти можуть завантажувати роботи, і де здійснюється тестовий контроль. Результати оголошуються під час занять та/або виставляються в Moodle. Самостійна робота враховується при складанні поточних і підсумкових тестів, під час захистів практичних робіт.

Тестові завдання (або перелік запитань) розроблені до кожної теми (змістового модуля). Підсумкові тести та білети (залік) покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Визнання результатів здобутих шляхом неформальної освіти:

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування навчальних елементів, а також отримання додаткових балів за результатами **неформальної освіти**:

- робота чи стажування за фахом, що підтверджується документом із підприємства та забезпечує набуття компетентностей, передбачених навчальною дисципліною;
- проходження безкоштовних навчальних тренінгів (вебінарів, семінарів), що проводяться на платформі Prometheus (<https://prometheus.org.ua>) та інших фахових платформах, за умови отримання безкоштовного сертифікату.

Результати зараховуються лише для відповідних тем лекційних і семінарських занять, практичних і лабораторних завдань даної навчальної дисципліни у кількості балів, що виділяються на цей навчальний елемент.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та практична робота				Підсумковий тест (теор.)	Сума балів
Модуль №1		Модуль №2			
Теоретичний	Практичний	Теоретичний	Практичний		
10	20	10	20	40	100

8. Література

Основна література

1. Загальні регіональні тенденції природокористування. Органи управління в галузі природокористування [електронний ресурс]. - [режим доступу] <http://ua-referat.com>. – 2010.
2. Закон України «Про екологічну експертизу» від 09.02.1995 № 45/95-ВР // Відомості Верховної Ради України, 1995. - № 8.
3. *Кілінська К.Й., Смик О. С.* Геоекологічна експертиза рекреаційно-туристичного природокористування: Навч.-метод. посібник: Чернівці. Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 224 с. <https://drive.google.com/file/d/1N7CRhD5Ov7Upt7-fSFLcO1swdisZS0Qu/view?usp=sharing>
4. *Кілінська* Рекреаційно-туристична природно-господарська різноманітність Карпато-Подільського регіону України. // Географічні аспекти розвитку туризму на прикладі України та Польщі. Монографія. - Чернівці, Чернівецький національний університет – 2010. – С. 37-46, 290-310.
5. *Кілінська К.Й., Скутар Т.Д.* Рекреаційно-туристична різноманітність Чернівецької області: сучасний стан, оцінка та перспективи. Монографія. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2013. – 284 с.
6. *Кілінська К.* Рекреаційно-туристичне природокористування. Навчально-методичний посібник / К. Кілінська // Навчально-методичний посібник. Чернівці - Вид-во Черн нац. унів-ту імені Ю. Федьковича. - 2021. - 320 с.
7. *Кілінська К.Й.* Природокористування, екологія та прогнозування у системі сучасних конструктивно-географічних досліджень / К.Й. Кілінська, Т.Д. Скутар // Наукові читання з конструктивної географії, ландшафтної екології та геохімії ландшафтів. - К.: Фізична географія і геоморфологія. – Наук. зб. – Вип. 4 (80). – Частина I. – 2015.
8. Курортні ресурси України. / За ред. М.В. Лободи. – К.: Гамед - 1999 - 344 с.
9. *Любіцева О.О.* Потенціал рекреаційний / Екологічна енциклопедія. - Т.3.- К.,

2008. - С.129-130.

10. *Новикова В.І.* Типізація регіонів України за ступенем розвитку рекреаційної діяльності / В.І. Новикова // Український географічний журнал - 2007 - № 1.

11. *Шищенко П.Г.* Геооекологія: теоретичні та практичні аспекти: / П.Г. Шищенко, О.П. Гавриленко, Н.В. Муніч // Монографія. - К. : Альтерпрес, 2014.

12. *Шищенко П.Г.* Конструктивно-географічні основи раціонального природокористування: підручник / П.Г. Шищенко, О.П. Гавриленко. - К.: ДП «Прінт Сервіс», 2015.

13. *Шищенко П.Г.* Основи екології: підручник / П.Г. Шищенко, О.П. Гавриленко. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: ДП «Прінт Сервіс», 2015.

Додаткова література

1. *Черчик Л.М.* Інституційні зміни в умовах становлення ринку рекреаційних ресурсів // Економіка України. – 2006. – № 4. – С. 59-65.

2. *Шевчук В.Я.* Екологічне управління: підручник / В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкін, Г.О. Білявський [та ін.] - К.: Либідь, 2004.

3. *Шищенко П.Г.* Геооекологічне обґрунтування проєктів природокористування: підручник. / П.Г. Шищенко, О.П. Гавриленко. - К. : Альтерпрес, 2014.

Інформаційні ресурси

Про туризм [Електронний ресурс]: закон України від 15 вересня 1995 р. №325/95-ВР. -Режим доступу: [http:// www.zakon1.rada.gov.ua](http://www.zakon1.rada.gov.ua).

2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua

3. UNWTO [Електронний ресурс]: - Режим доступу: [http:// www.zakon1.rada.gov.ua](http://www.zakon1.rada.gov.ua).